

ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา Effectiveness of Local Development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

สุรพจน์ โอริส¹ ภมร ชันชะหัด² ธนิสร ยืนยง³

Surapot Oris¹ Phamorn Khanthahat² Tanisorn Yeunyong³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นวิจัยผสมผสานวิธีระหว่างเชิงปริมาณและคุณภาพ ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 20 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริหารกิจการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการลงทุนและพาณิชย์กรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม และ ด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและรักษาความสงบเรียบร้อย ตามลำดับ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Student of Doctor of Public Administration, Faculty of Political Science Pathum Thani University

² รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assoc.Prof. Dr, Faculty of Political Science Pathum Thani University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assistant Professor Dr. , Faculty of Political Science Pathum Thani

2. หลักนิติธรรม หลักการกระจายอำนาจ ร่วมประเมินค่ากิจกรรมต่างๆ ร่วมวางแผนและดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำที่ใช้ปัญญา ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้นำควรส่งเสริมการนำหลักนิติธรรม มาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาศักยภาพความมีภาวะผู้นำอยู่เสมอ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ปัจจุบัน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
การมีส่วนร่วมของประชาชน

Abstract

The research is Effectiveness of Local Development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province; The research purposes were (1) to study the effectiveness of local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province; (2) to analyze the factors affecting the effectiveness of local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province; and (3) to study the guidelines for increasing the effectiveness of local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. This was the quantitative and qualitative research. The population was the people aged 18 years and over, named in the household registration in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The quantitative sample group was the 400 people, the research instrument was the questionnaire; the qualitative sample group was the 20 people, the research instrument was the in-depth interview form. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis, and correlation analysis.

The research findings were:

1. The effectiveness of local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province found the overall was at moderate level; the descending mean were the aspect of life promotion quality, the aspect of organizational management according to good governance, the aspect of education, religion and culture, the aspect of capital sending and commerce, the aspect of tourism, the aspect of infrastructure, the aspect of environment, and the aspect of disaster prevention and mitigation and maintaining order, respectively.

2. The rule of law principle, the decentralization principle, participate in evaluation of activities, participate in planning and execution, participate in responsibility, the participation principle, and the wisdom-based leadership affected

the effectiveness of local development in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province at the statistical significance level .05.

3. The leaders should promote the use of the rule of law in their operations; the leadership potential should always be developed to keep up with the changes that occur according to the current situation; and should promoting public participation in local development for greater achievement and effectiveness.

Keywords: Effectiveness of Local Development, Good Governance, Public Participation

บทนำ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและสมมติฐานของสมาชิกในองค์กรและสร้างความผูกพันในการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ขององค์กร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของผู้นำที่มีต่อผู้ตาม แต่ผลกระทบของอิทธิพลนั้นเป็นการให้อำนาจแก่ผู้ตามให้กลับมาเป็นผู้นำและเป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลงหน่วยงานในกระบวนการการเปลี่ยนแปลงองค์กร ดังนั้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงถูกมองว่าเป็นกระบวนการร่วมและเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของผู้นำในระดับต่างๆในหน่วยงานย่อยขององค์กร (Mushinsky, 1997) นอกจากนี้ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงยังเป็นรูปแบบของอิทธิพลที่ผลักดันให้ผู้ตามประสบความสำเร็จมากกว่าความคาดหวัง (Northouse, 2004) อธิบายไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยังเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งผู้นำพยายามที่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ตาม จูงใจสมาชิกขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ รักษาความสัมพันธ์ด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม ตลอดจนขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากภายนอกองค์กร ในการทำความเข้าใจภาวะผู้นำจึงต้องคำนึงถึงสมาชิกด้วย องค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำ คือ การแนะนำ การชี้นำ การมีอิทธิพลเหนือ ดังนั้น ภาวะผู้นำจึงไม่ใช่การมีพลังอำนาจ หรือ การมีอำนาจหน้าที่ แต่เป็นการมีวิสัยทัศน์และมีเป้าหมาย ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นผู้ที่สามารถแนะนำ ชี้นำและมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นในการนำการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาสู่องค์กรซึ่งไม่เพียงโลกภายนอก แต่เป็นกระบวนการภายในด้วย (Jahan Rounaq, 2007)

ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้รับการพัฒนา โดยได้อธิบายภาวะผู้นำที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตามและในทางกลับกันผู้ตามก็ส่งอิทธิพลต่อการแก้ไขพฤติกรรมของผู้นำเช่นเดียวกันภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมองเป็นได้ทั้งในระดับแคบที่เป็นกระบวนการที่ส่งอิทธิพลต่อปัจเจกบุคคลและในระดับกว้าง ผู้นำการเปลี่ยนแปลงพยายามยกระดับของการตระหนักรู้ของผู้ตามโดยการยกระดับแนวความคิดและค่านิยมทางศีลธรรมให้สูงขึ้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอาจจะมีการแสดงออกโดยผู้ใดก็ได้ในองค์กรในทุก ๆ ตำแหน่งซึ่งอาจจะเป็นผู้นำหรือเป็นผู้ตาม และอาจจะเกี่ยวกับคนที่มีอิทธิพลเท่าเทียมกันสูงกว่าหรือต่ำกว่าก็ได้ โดยได้จำแนกประเภทของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็น

4 ประเภท ประกอบด้วย 1. ภาวะผู้นำที่ใช้ปัญญา (intellectuals) 2. ภาวะผู้นำนักปฏิรูป (reformer) 3. ภาวะผู้นำการปฏิวัติ (revolutionaries) 4. ภาวะผู้นำแบบวีรบุรุษ (heroes) (Burns, 1994) ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตามผู้นำจะมีความสม่ำเสมอมากกว่าการเอาแต่อารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤต ผู้นำเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ว่าจะทำในสิ่งที่ถูกต้อง ผู้นำจะเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและมีจริยธรรมสูง ผู้นำจะหลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นและเพื่อประโยชน์ของกลุ่มผู้นำจะแสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาด (Flavia, et al., 2012) ผู้นำจะเสริมความภาคภูมิใจ ความจงรักภักดีและความมั่นใจของผู้ตาม และทำให้ผู้ตามมีความเป็นพวกเดียวกันกับผู้นำ โดยอาศัยวิสัยทัศน์ และการมีจุดประสงค์ร่วมกัน (Mohsen and Mohammad, 2011)

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ทั้งในระดับองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองตนเอง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนรัฐบาลของท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาผ่านท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารและพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด ด้วยการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะหรือการเสนอความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปของการใช้สิทธิ์เลือกทางเลือกเพื่อให้เป็นฉันทามติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลให้การดำเนินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วัชรินทร์ อินทรพรม, 2557) และการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องอยู่บนเงื่อนไขของการเปลี่ยนการทำงาน กลไกการพัฒนาจากพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทเป็นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงหมายถึง การคืนอำนาจในการกำหนดการพัฒนาประชาชน อย่างน้อยที่สุดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการริเริ่มวางแผนและดำเนินการในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่และอนาคตของเขา (Fevre, 2003) ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นองค์ประกอบหรือหัวใจสำคัญของการปกครองท้องถิ่นเนื่องจากนัยของการปกครองท้องถิ่นคือการกระจายอำนาจทางการปกครองและการบริหารลงสู่มือประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้กำหนดทิศทางและแนวทางในการปกครองกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของตนเองรวมถึงการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มิใช่การจำกัดมุมมองการมีส่วนร่วมของประชาชนแบบดั้งเดิมอยู่ในรูปแบบของการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือประชาธิปไตยแบบตัวแทนเท่านั้นหากแต่เป็นการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบของประชาธิปไตยทางตรงที่เน้นการทำงานแบบปรึกษาหารือมีกระบวนการตัดสินใจโดยชุมชนและเน้นบทบาทของภาคประชาสังคมในการบริหารงาน (Timothy D. Sisk, 2001)

การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานร่วมกันระหว่างประชาชนในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ โดยมีมุ่งหมายที่จะปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และ

วัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นให้เกิดความเจริญขึ้นอย่างผสมผสานกับแนวทางการดำรงชีวิตของชาติ ทำให้ประชาชนสามารถอุทิศตนเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติอย่างเต็มที่ (UN, 1955) การพัฒนาชุมชน เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อสังคมโดยรวม เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้แก่ประชาชน ให้ประชาชนได้รับการศึกษา ตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม โดยการพัฒนาชุมชนเป็นการเข้าไปควบคุมการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวของเขาเอง และเป็นการสร้างความกระตือรือร้นและรับผิดชอบให้กับตนเอง (Lane E. Hold Croft, 1982) แนวทางการพัฒนาในอนาคต ที่จะเกิดขึ้นในประเทศไทยที่ผ่านมาว่าเป็นการพัฒนาที่ยึดแบบอย่างของชาติตะวันตกเป็นหลัก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาชนบทบนฐานที่ว่ากลุ่มคนชนบทมีความล้าหลัง ยากจน และด้อยโอกาส ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในระดับต่าง ๆ จากผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นมาช้านานในอดีตส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมากมา เกิดการแปลงทุนทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่เป็นทุนทางอุตสาหกรรมเพื่อไปสู่การเป็นสังคมที่มีความทันสมัย มีความเป็นเมือง และความเป็นอุตสาหกรรม ดังประเทศต้นแบบที่ยึดถือมา โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา (ภฤติณี ญัฐวุฒิสิริ และคณะ, 2555) ความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่น โดยการจะพัฒนาท้องถิ่นให้ปรับเปลี่ยน หรือมีแนวโน้มไปสู่ทิศทางที่ดีนั้นย่อมแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรัฐบาล การมีเศรษฐกิจมั่นคง และการได้รับประโยชน์สาธารณะที่ดี ซึ่งการพัฒนาชุมชนนี้เองส่วนใหญ่มักจะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการสร้างชีวิตสาธารณะก็คือการหาแนวทางที่สามารถกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของสังคม การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การร่วมกันปรึกษาหารือ การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เหล่านี้จะช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และความสัมพันธ์เชิงสาธารณะในที่สุด (David Mathews , 2000)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นนครแห่งประวัติศาสตร์ ซึ่งได้รับการยกย่องจากองค์การสหประชาชาติ ให้เป็นมรดกโลก เป็นศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวจังหวัด ซึ่งต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องอาศัยผู้นำและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ และเนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแหล่งมรดกโลก อันมีสถานที่สำคัญอยู่มากมาย มีนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกเข้ามา ทำให้สถานที่ต่างๆเกิดการเสื่อมโทรม และต้องการการพัฒนาต่อไป จากสภาพการณ์ดังผู้วิจัยกล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดของ Burns (1994) การมีส่วนร่วมของประชาชน ตามแนวคิดของ Big and Smith (1998) และนำแนวคิดแผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี (พ.ศ. 2561-2565) ของสำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2561) และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปมีภูมิลำเนาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 820,512 คน แบ่งเป็นชาย จำนวน 394,024 คน หญิง จำนวน 426,488 คน (สำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการทะเบียน พ.ศ.2564) ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 เปอร์เซ็นต์ สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก (lottery sampling) จำนวน 400 ตัวอย่าง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยทำการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด จำนวน 20 คน ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น/นักพัฒนาชุมชน 3 คน ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) ประกอบด้วย 1) หลักประสิทธิผล 2) หลักประสิทธิภาพ 3) หลักตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการกระจายอำนาจ 8) หลักนิติธรรม 9) หลักความเสมอภาค และ 10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดของ Burns (1994) ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำที่ใช้ปัญญา 2) ภาวะผู้นำนักปฏิรูป 3) ภาวะผู้นำการปฏิบัติ 4) ภาวะผู้นำแบบวีรบุรุษ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามแนวคิดของ Big and Smith (1998) ประกอบด้วย 1) ส่วนร่วมในการรับรู้ในการได้รับข่าวสาร 2) ร่วมคิด 3) ร่วมตัดสินใจ 4) ร่วมวางแผนและดำเนินการ 5) ร่วมประเมินค่ากิจกรรมต่างๆ 6) ร่วมรับผิดชอบ 7) ร่วมรับผลประโยชน์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี พ.ศ. 2561-2565 ประกอบด้วย 1) โครงสร้างพื้นฐาน 2) ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) การท่องเที่ยว 4) การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สิ่งแวดล้อม 6) การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและรักษาความสงบเรียบร้อย 7) การลงทุนและพาณิชย์กรรม 8) การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วน (rating scale) จะเป็นข้อความที่ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยจำแนกออกเป็น 5 ระดับ

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดของ Burns (1994) ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชน ตามแนวคิดของ Big and Smith (1998) และตอนที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี พ.ศ. 2561-2565

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นว่า ข้อมูลที่ได้รับจากเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้ออกแบบจะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่า ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความแม่นยำของแบบสอบถาม ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงและนำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC (index of item objective congruence) โดยใช้สูตรของ IOC ดังนี้ (สนุพงษ์ จิระชาลวิสุทธิ, 2558 : 37-38) ได้เท่ากับ 0.865 ภายหลังจากที่นำเครื่องมือแบบสอบถามไปผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและนำไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในจังหวัดลพบุรี เพื่อหาค่าความเที่ยง จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นไปตามโครงสร้างตัวแปรที่ได้กำหนดไว้ กำหนดข้อคำถามเป็นลักษณะปลายเปิด โดยพัฒนาจากตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว ผู้วิจัยทำการกำหนด ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยทำการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด จำนวน 20 คน ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น 3 คน ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 17 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในขณะที่สัมภาษณ์มีการจดบันทึกข้อความสำคัญ และขออนุญาตบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง และได้นำบทสัมภาษณ์นำมาถอดเทปรวบรวมประเด็นคำตอบที่สำคัญ และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและเครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดำเนินการบรรลุตาม

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis : MRA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (correlation analysis)

ผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. โครงสร้างพื้นฐาน	3.30	0.47	ปานกลาง	6
2. ส่งเสริมคุณภาพชีวิต	4.19	0.52	มาก	1
3. การท่องเที่ยว	3.39	0.48	ปานกลาง	5
4. การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	3.52	0.51	มาก	3
5. สิ่งแวดล้อม	3.21	0.50	ปานกลาง	7
6. การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและรักษาความสงบเรียบร้อย	3.16	0.49	ปานกลาง	8
7. การลงทุนและพาณิชย์ยกรรม	3.41	0.44	มาก	4
8. การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล	3.66	0.51	มาก	2
รวม	3.39	0.18	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการลงทุนและพาณิชย์ยกรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและรักษาความสงบเรียบร้อย ตามลำดับ

2. จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวม และรายด้าน

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.	หลักประสิทธิภาพ	3.78	0.50	มาก	3
2.	หลักประสิทธิภาพ	3.58	0.45	มาก	6
3.	หลักตอบสนอง	3.64	0.50	มาก	5
4.	หลักการรับผิดชอบ	3.98	0.47	มาก	1
5.	หลักความโปร่งใส	3.33	0.45	ปานกลาง	10
6.	หลักการมีส่วนร่วม	3.81	0.48	มาก	2
7.	หลักการกระจายอำนาจ	3.49	0.49	มาก	7
8.	หลักนิติธรรม	3.40	0.51	ปานกลาง	8
9.	หลักความเสมอภาค	3.65	0.46	มาก	4
10.	หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.29	0.47	ปานกลาง	9
รวม		3.60	0.15	มาก	
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
11.	ภาวะผู้นำที่ใช้ปัญญา	3.98	0.47	มาก	1
12.	ภาวะผู้นำนักปฏิรูป	3.54	0.48	มาก	4
13.	ภาวะผู้นำการปฏิบัติ	3.87	0.49	มาก	2
14.	ภาวะผู้นำแบบวีรบุรุษ	3.56	0.46	มาก	3
รวม		3.74	0.23	มาก	
การมีส่วนร่วมของประชาชน		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
15.	ส่วนร่วมในการรับรู้ในการได้รับข่าวสาร	3.69	0.52	มาก	3
16.	ร่วมคิด	3.60	0.46	มาก	5
17.	ร่วมตัดสินใจ	3.88	0.49	มาก	1
18.	ร่วมวางแผนและดำเนินการ	3.37	0.48	ปานกลาง	6
19.	ร่วมประเมินค่ากิจกรรมต่างๆ	3.26	0.51	ปานกลาง	7
20.	ร่วมรับผิดชอบ	3.68	0.51	มาก	4
21.	ร่วมรับผลประโยชน์	3.71	0.48	มาก	2
รวม		3.60	0.19	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านหลักภาระรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิผล ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ และด้านที่ ด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ในขณะที่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านภาวะผู้นำที่ใช้ปัญญา ด้านภาวะผู้นำการปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำแบบวิบุรุษ และด้านภาวะผู้นำนักปฏิรูป ตามลำดับ สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านร่วมตัดสินใจ รองลงมา ได้แก่ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ ด้านส่วนร่วมในการรับรู้ในการได้รับข่าวสาร ด้านร่วมรับผิดชอบ ด้านร่วมคิด ด้านร่วมวางแผนและดำเนินการ และด้านร่วมประเมินค่ากิจกรรมต่างๆ ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย จากตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่าง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า หลักนิติธรรม (X_8) หลักการกระจายอำนาจ(X_7) ร่วมประเมินค่ากิจกรรมต่างๆ(X_{19}) ร่วมวางแผนและดำเนินการ(X_{18}) ร่วมรับผิดชอบ(X_{20}) หลักการมีส่วนร่วม(X_6) และภาวะผู้นำที่ใช้ปัญญา(X_{11}) ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (Y) ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.722 + 0.182(X_8) + 0.175(X_7) + 0.121(X_{19}) + 0.116(X_{18}) + 0.089(X_{20}) + 0.088(X_6) + 0.087(X_{11})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.074(X_8) + 0.064(X_7) + 0.044(X_{19}) + 0.043(X_{18}) + 0.039(X_{20}) + 0.033(X_6) + 0.030(X_{11})$$

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	2.722	.282		9.663	.000
หลักประสิทธิผล (X_1)	.024	.018	.066	1.308	.192
หลักประสิทธิภาพ (X_2)	.032	.020	.080	1.583	.114
หลักตอบสนอง (X_3)	.019	.018	.054	1.075	.283
หลักภาระรับผิดชอบ (X_4)	.001	.021	.000	.004	.997
หลักความโปร่งใส (X_5)	.024	.019	.061	1.234	.218
หลักการมีส่วนร่วม (X_6)	.033	.018	.088	1.801	.043*
หลักการกระจายอำนาจ (X_7)	.064	.018	.175	3.563	.000*
หลักนิติธรรม (X_8)	.074	.018	.182	3.592	.000*
หลักความเสมอภาค (X_9)	.031	.021	.081	1.498	.135
หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (X_{10})	.006	.019	.015	.296	.767
ภาวะผู้นำที่ใช้ปัญญา (X_{11})	.030	.020	.087	1.677	.050*
ภาวะผู้นำนักปฏิรูป (X_{12})	.005	.019	.013	.264	.792
ภาวะผู้นำการปฏิบัติ (X_{13})	.009	.021	.024	.419	.675
ภาวะผู้นำแบบวิบุรุษ (X_{14})	.016	.019	.041	.844	.399
ร่วมในการรับรู้ในการได้รับข่าวสาร (X_{15})	.007	.017	.020	.389	.698
ร่วมคิด (X_{16})	.016	.019	.042	.849	.397
ร่วมตัดสินใจ (X_{17})	.007	.020	.018	.345	.730
ร่วมวางแผนและดำเนินการ (X_{18})	.043	.019	.116	2.279	.023*
ร่วมประเมินค่ากิจกรรมต่างๆ (X_{19})	.044	.018	.121	2.405	.017*
ร่วมรับผิดชอบ (X_{20})	.039	.018	.089	1.702	.049*
ร่วมรับผลประโยชน์ (X_{21})	.012	.019	.031	.616	.539

R = 0.390, R Square = 0.152 , Adjusted R Square = .105
Std. Error of the Estimate = 0.16886 , F = 3.232, Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. จากการศึกษาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

4.1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น ควรส่งเสริมและเน้นย้ำให้ประชาชนได้มีทักษะ ความรู้การมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนได้มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์กรให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างสูงสุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การสนับสนุนการพัฒนาความรู้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

4.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้บริหารท้องถิ่นมีทักษะการสังเกตเพื่อเข้าถึงความต้องการของประชาชน ให้มีความสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลง สร้างความตระหนักรู้ต่อการบริหารจัดการงานอย่างมีจริยธรรม คุณธรรม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนรวม

4.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชาชนควรมีส่วนร่วมคิดและแสดงความคิดเห็นต่อทิศทางการพัฒนาเป็นอย่างดี ทำให้กระบวนการพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการ ส่งเสริมการมีความรู้ในกลุ่มประชาชน การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเนื่องจากให้ประชาชนได้เรียนรู้ที่จะรักษา ปกป้องผลประโยชน์ของตนและชุมชนตนเอง

5. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากผลการวิจัย สรุปดังนี้

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการวิจัยสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

5.1 หลักการมีส่วนร่วม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ การเข้าถึงบทบาทการดำเนินกิจกรรมของประชาชน ซึ่งช่วยให้ทิศทางการพัฒนาชุมชน การพัฒนาทักษะกลุ่มอาชีพต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น ช่วยให้การดำเนินงานมีความคุ้มค่า

5.2 หลักการกระจายอำนาจ องค์กรได้ส่งเสริมการมีบทบาทอย่างสูงสุดแก่ประชาชนต่อการปกป้อง รักษาผลประโยชน์ของชุมชนเพื่อเป็นการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์กรให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างสูงสุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

5.3 หลักนิติธรรม ลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้กระตือรือร้นภาพการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพโดยพึ่งพาตนเอง แก้ไข แสดงความคิดเห็น ร่วมเสนอแนะทางแก้ไขปัญหาร่วมกันได้ ส่วนองค์กรภาครัฐมีแนวทางการบริหารจัดการที่เปิดเผยข้อมูลการพัฒนาแก่สาธารณชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และครบถ้วน

5.4 ภาวะผู้นำที่ใช้ปัญญา ผู้บริหารมีแนวความคิดต่อการเปลี่ยนแปลงรอบตัว การปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการสื่อสาร การประสานงานระหว่างประชาชน ผลักดันการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพ และสร้างรายได้แก่ประชาชน

5.5 ร่วมวางแผนและดำเนินการ องค์กรได้เน้นย้ำให้ประชาชนมีบทบาทต่อการดำเนินงาน และการร่วมวางแผนในกิจกรรมพัฒนาหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น การสร้างความตระหนักรู้ต่อการมีส่วนร่วม

ในกิจกรรมที่ภาครัฐจัดขึ้น และให้การสนับสนุนการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันให้เหมาะสมกับทิศทางของเศรษฐกิจ

5.6 ร่วมประเมินค่ากิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมให้ประชาชนได้ประเมินผลกิจกรรมตามข้อเท็จจริงอย่างอิสระ ส่งเสริมการมีความรู้ในกลุ่มประชาชนต่อสิ่งที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถประเมินผลกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพที่แท้จริง

5.7 ร่วมรับผิดชอบ มีการสร้างจิตสำนึกต่อการรับผิดชอบต่อคุณภาพชีวิตของตนเองในกลุ่มประชาชนให้เข้าไปมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมของภาครัฐและการพัฒนาชุมชน เพื่อให้สามารถตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งช่วยให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบต่อบทบาทของตนเองอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนเป็นการผลักดันการรับผิดชอบร่วมกันของประชาชนและเจ้าหน้าที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมด้วย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการวิจัย พบว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศยาภรณ์ มีแสงแก้ว (2565) ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการยกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชน ด้านการพัฒนางานองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย ด้านการสร้างความพร้อมของระบบราชการไทยเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้านการส่งเสริมระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และด้านการวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ ตามลำดับ 2) ปัจจัยการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ด้านการสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชน ด้านการพัฒนางานองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย ด้านการวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ และด้านการส่งเสริมระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน กับหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 3) ควรพัฒนางานองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัยโดยนำหลักประสิทธิภาพและหลักการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงาน

2. ผลจากการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชษฐ์ ภูเฉลิมตระกูล และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิง

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ตามลำดับ 2. ประสิทธิผลของเทศบาลตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านความพึงพอใจในงาน ด้านการพัฒนาองค์กร และ ด้านการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรตามลำดับ 3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์, การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดีส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรการสร้างวิสัยทัศน์ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายประสิทธิผลขององค์กรได้ร้อยละ 49 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลจากการวิจัย พบว่า ระดับเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรพัฒน์ แก้วกัญญา (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า 1. ประสิทธิผลในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยด้วนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. การมีส่วนร่วมในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยด้วนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. แนวทางการให้บริการคือควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนนั้น ได้ทราบถึง บทบาทตนเองในกระบวนการมีส่วนร่วมต่างๆ และควรจัดให้มีแผนดำเนินงานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ ของการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างแท้จริง โดยการจัดทำแผน นำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและจัดเวทีหมู่บ้านผ่านการประชุม หรือเวทีประชาคม ตั้งตัวแทนในการประสานแผนกับหน่วยงานเจ้าของงบประมาณ

4. ผลจากการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรพล ไชยณรงค์ศักดิ์ (2563) วิจัยเรื่องประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้าน

การให้บริการ และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ มีความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเพิ่มช่องทางการยื่นร้องเรียน/ร้องทุกข์ต่อกรรมการอุทธรณ์ร้องทุกข์ได้เมื่อได้รับผลกระทบจากการปรับใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น และมีการทำข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการแสวงหาฉันทามติจากกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์และผู้เสียผลประโยชน์ โดยการตอบสนองและนำความคิดเห็นของประชาชนมาใช้ในการตัดสินใจหรือปรับปรุงการปฏิบัติงาน

1.2 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมเสนอแนวทางการแก้ปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อรับทราบข้อมูลจากการสรุปผลการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น และร่วมในการแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำแผนพัฒนา และมีการติดตามผล

1.3 ควรมีการจัดกิจกรรมสำหรับเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ตามวิสัยทัศน์ เช่น โครงการการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ หรือการจัดกิจกรรมบำบัดแก่ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมให้ประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมของประชาชนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยด้านประชากร โดยเปลี่ยนขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัยเป็นจังหวัดอื่นๆ เพื่อทราบถึงความแตกต่าง และนำมาเปรียบเทียบกับเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาลในพื้นที่ต่างๆ ให้ครอบคลุมระบบ การบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย และควรมีการศึกษาซ้ำทุกๆ ปี หรือ แบบอนุกรมเวลา

2.4 ศึกษาวิจัยลักษณะภาวะผู้นำในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ผลการศึกษาเป็นประโยชน์ใน
ทุกมิติยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กฤตินี ญัฐวุฒิสิริ, สมชนก ภาสกรจรัส, และ ศักดา ศิริพันธ์. (2555). รายงานการศึกษาโอกาส
การค้า การพัฒนามนุษย์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชรินทร์ อินทพรหม.(2557).การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ: ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย,
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร,ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 หน้า 176 - 189
- พิเชษฐ์ ภู่อลิตรตระกูล. (2561). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ
เทศบาลตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์. สถาบันเทคโนโลยี
แห่งสุวรรณภูมิ.
- พิรพล ไชยณรงค์ศักดิ์. (2563). ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ
บริหาร ส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิรพัฒน์ แก้วกัญญา. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการให้บริการ
โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัด
นครปฐม. รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
รัตนโกสินทร์.
- ศยาภรณ์ มีแสงแก้ว. (2565). การจัดการภาครัฐแนวใหม่และหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบล ในจังหวัดเพชรบูรณ์. รัฐประศาสนศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2561). แผนพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. เอกสารการ
ประชุมนโยบายจังหวัด.
- สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย. 2564. สถิติประชากร.[ระบบ
ออนไลน์].[http:// stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/](http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). การจัดระดับการก ากับดูแลองค์กรภาครัฐ
ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
- สนุพงษ์ จิรชวลวิสุทธิ,จำสืบเอก. (2558). ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของนายทหาร
ประทวน ค่ายภาณุรังสีจังหวัดราชบุรี. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนานาชาติ
แสตมฟอร์ด.

- Burns, J.M. (1994). **Leadership**. New Delhi : Ambika.
- Burns. (1994). **Leadership**. New Delhi : Ambika.
- Biggs S,Smith m.(1998).**Word Development 26**. Beyond methodologies: Coalition-building for participatory technology development.
- David Mathews. (2000). **Politics for People: Finding a Responsible Public Voice**. LIC.
- Fevre R, (2003). **Socializing Social Capital: Identity, the Transition to Work, and Economic Development,"** in **Social Capital: Critical Perspectives**. (Oxford: Oxford University Press.
- Flavia, C., Valter, M., & Mateus, H., (2012). **Effects of Leader Intelligence, Personality and Emotional Intelligence on Transformational Leadership and Managerial Performance**. *The Leadership Quarterly* 23: 443–455.
- Jahan, Rounaq. (2007).**Transformative Leadership in the 21st Century** Columbia University, 2007.
- Mohsen, A., & Mohammad, R.D., (2011). **Considering Transformational Leadership Model in Branches of Tehran Social Security Organization**. *Social and Behavioral Sciences* 15: 3131-3137.
- Mushinsky, Paul M. (1997). **Psychology Applied to Work an Introductions to Industrial and Organizational Psychology**. California : Brooks/Cole.
- Northouse, P. G. (2004). **Leadership : Theory and Practice**. 3 rded. Thousand Oaks, CA : Sage.
- Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed). New York: Harper and Row.
- Timothy D. Sisk. (2001). **Democracy at Local Level: The International IDEA Handbook on Participation, Representation, Conflict Management, and Governance**. Sweden, Halmstad: Bulls Tryckeri.